

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

22 май 1990 година*

„Процесуална легитимация на Европейския парламент да иска отмяна“

[...]

По дело C-70/88,

Европейски парламент, за който се явява г-н Francesco Pasetti Bombardella и г-н Jorge Campinos, юрисконсулти, подпомагани от г-н Christian Pennera и г-н Johann Schoo, служители в правния отдел, в качеството на представители, със съдебен адрес в генералния секретариат на Европейския парламент, Kirchberg,

жалбоподател,

срещу

Съвет на Европейския съюз, за който се явяват г-н Raffaello Fornasier, генерален директор на правния отдел, и г-н Bernhard Schloh, юридически съветник, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург, в офиса на г-н Jörg Kàser, директор на правния отдел на Европейската инвестиционна банка, 100, boulevard Konrad-Adenauer,

ответник,

подпомаган от:

Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия, за което се явява г-жа J. Gensmantel от Treasury Solicitor's Department, в качеството на представител, със съдебен адрес в Люксембург, в посолството на Обединеното кралство, 14, boulevard Roosevelt,

и

* Език на производството: френски.

Комисия на Европейските общности, за която се явяват г-н Michel Van Asckere-Pietri, юридически съветник, и г-н Jiirgen Grünwald, служител в правния отдел, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург, в офиса на г-н Georgios Kremlis, служител в правния отдел, Centre Wagner, Kirchberg,

встъпили страни,

с предмет на настоящия етап от производството допустимостта на жалба, подадена съгласно член 173 от Договора за ЕИО и член 146 от Договора за ЕОАЕ, с която се иска отмяна на Регламент (Евратом) № 3954/87 на Съвета от 22 декември 1987 година за установяване на максимално допустимите нива на радиоактивно замърсяване на храните и фуражите след ядрена авария или друг случай на радиологично замърсяване (ОВ L 371, стр. 11; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 1, стр. 260),

СЪДЪТ,

в състав: г-н О. Due, председател, сър Gordon Slynn, г-н С. N. Kakouris, г-н F. A. Schockweiler и г-н M. Zuleeg, председатели на състави, г-н G. F. Mancini, г-н R. Joliet, г-н J. C. Moitinho de Almeida и г-н G. C. Rodriguez Iglesias, съдии,

генерален адвокат: г-н W. Van Gerven,

секретар: г-жа D. Louterman, главен администратор,

предвид доклада за съдебното заседание,

след като изслуша устните състезания на страните в съдебното заседание от 5 октомври 1989 г., в хода на което за Европейския парламент се явява г-н Francesco Pasetti Bombardella, г-н Christian Pennera и г-н Johann Schoo, подпомагани от адв. Michel Waelbroeck, avocat в адвокатска колегия Брюксел, за Съвета — г-н Raffaello Fornasier и г-н Bernhard Schloh, а за Комисията — г-н Jean-Louis Dewost, генерален директор на правния отдел, подпомаган от г-жа Denise Sorasio, юридически съветник, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 30 ноември 1989 г.,

постанови настоящото

Решение

[...]

I - 2

- 1 С жалба, подадена в секретариата на Съда на 4 март 1988 г., Европейският парламент иска на основание член 146 от Договора за ЕОАЕ и член 173 от Договора за ЕИО отмяната на Регламент (Евратом) № 3954/87 на Съвета от 22 декември 1987 година за установяване на максимално допустимите нива на радиоактивно замърсяване на храните и фуражите след ядрена авария или друг случай на радиологично замърсяване (ОВ L 371, стр. 11; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 1, стр. 260).
- 2 Този регламент, който е основан на член 31 от Договора за ЕОАЕ, установява процедурата за определяне на максимално допустими нива на радиоактивно замърсяване на храните и фуражите, които могат да бъдат пуснати на пазара след ядрен или друг радиационен инцидент, който може да доведе или е довел до значително радиоактивно замърсяване на тези храни и фуражи. Храните или фуражите, които не съответстват на максимално допустимите нива, определени в акт, приет в съответствие с разпоредбите на обжалвания регламент, не могат да бъдат пуснати на пазара.
- 3 В хода на процедурата по изготвяне на обжалвания регламент Европейският парламент, след консултация със Съвета съгласно член 31 от Договора за ЕОАЕ, изразява своето несъгласие с посоченото от Комисията правно основание и иска от нея да му представи ново предложение, основано на член 100а от Договора за ЕИО. Тъй като Комисията не удовлетворява това искане, Съветът приема Регламент № 3954/87 на основание член 31 от Договора за ЕОАЕ. Тогава Европейският парламент подава настоящата жалба за отмяна на този регламент.
- 4 Съветът прави възражение за недопустимост съгласно член 91, параграф 1, първа алинея от Процедурния правилник на Съда и моли Съда да се произнесе по това възражение, без да засяга съществуващото на спора.
- 5 В подкрепа на това възражение в хода на писмената фаза на производството, когато Решение от 27 септември 1988 г. по дело Европейски парламент/Съвет, „Комитология“ (302/87, Recueil, стр. 5615) все още не е постановено, Съветът изтъква доводи, аналогични на тези, които излага в подкрепа на възражението си за недопустимост по дело 302/87. В съдебното заседание от 5 октомври 1989 г. Съветът отбелязва, че въпросът за процесуалната легитимация на Европейския парламент да иска отмяна бил ясно решен от Съда в решението от 27 септември 1988 г. и че следователно настоящата жалба била недопустима.
- 6 Европейският парламент иска отхвърляне на възражението. Той изтъква, че настоящото дело съдържа нов елемент по отношение на дело 302/87. Всъщност за да обоснове отказа си да признае на Европейския парламент процесуална легитимация да иска отмяна, Съдът посочва, че по силата на член 155 от Договора за ЕИО Комисията следва да гарантира защитата на правомощията на Парламента и за тази цел да подава необходимите жалби

за отмяна. Настоящото дело обаче показвало, че Комисията не можела да изпълни това свое задължение, доколкото е основала предложението си на правно основание, различно от това, което Парламентът счита за подходящо. Следователно Парламентът не можел да разчита на Комисията да защити неговите правомощия чрез подаването на жалба за отмяна.

- 7 Европейският парламент добавя, че приемането на обжалвания акт от Съвета не можело да се разглежда като мълчалив отказ за предприемане на действия, което би позволило на Парламента да предяви иск за установяване на неправомерно бездействие. Освен това защитата на неговите правомощия чрез жалби на частноправни субекти била напълно несигурна и следователно неефективна.
- 8 При това положение се получавало правен вакуум, който Съдът трябвало да запълни, като признае на Европейския парламент процесуална легитимация да иска отмяна, ограничена в степента, необходима за защита на собствените му правомощия.
- 9 С определение от 13 юли 1988 г. Комисията на Европейските общности е допусната да встъпи в делото в подкрепа на исканията на ответника. Макар да иска отхвърлянето на жалбата по същество, в хода на съдебното заседание Комисията моли Съда да отхвърли направеното от Съвета възражение за недопустимост. Освен това с определение от 18 януари 1989 г. Обединеното кралство е допуснато да встъпи в делото в подкрепа на ответника. Обединеното кралство не прави искания относно допустимостта на жалбата.
- 10 Фактите по делото, развитието на производството и правните основания и доводи на страните са изложени по-подробно в доклада за съдебното заседание. Тези обстоятелства по делото са възпроизведени по-долу само доколкото са необходими за излагане на съображенията на Съда.
- 11 В самото начало следва да се отбележи, че тъй като обжалваният акт се основава на разпоредба от Договора за ЕОАЕ, допустимостта на жалбата, целяща отмяна на този акт, трябва да бъде преценена от гледна точка на този договор.
- 12 Както е видно от Решение от 27 септември 1988 г., посочено по-горе, Парламентът няма право да подаде жалба за отмяна на основание член 173 от Договора за ЕИО или член 146 от Договора за ЕОАЕ, чието съдържание е идентично.
- 13 Всъщност от една страна, в първа алинея от член 173 или от член 146 Парламентът не е посочен сред институциите, които редом с държавите-членки могат да искат отмяна на всеки акт на друга институция.

- 14 От друга страна, тъй като не е юридическо лице, Парламентът не може да сезира Съда въз основа на втора алинея от същите членове, тъй като във всеки случай предвидената там система не е приспособена за подаването на жалба за отмяна от негова страна.
- 15 В същото решение от 27 септември 1988 г., след като посочва причините, поради които Парламентът няма процесуална легитимация да го сезира въз основа на член 173 от Договора за ЕИО, Съдът напомня, че съществуват различни правни средства да се гарантира зачитането на правомощията на Парламента. Както е посочено в решението, Парламентът не само има право да предяви иск за установяване на неправомерно бездействие, но и Договорите предвиждат правни основания за отнасяне пред Съда на актовете на Съвета или на Комисията, приети, като се пренебрегват правомощията на Парламента.
- 16 Обстоятелствата и устните състезания по настоящото дело показват обаче, че тези различни правни средства за защита, предвидени от Договора за ЕОАЕ и от Договора за ЕИО, колкото и да са полезни и разнообразни, могат да се окажат неефективни и несигурни.
- 17 На първо място, иск за установяване на неправомерно бездействие не може да послужи за оспорване на правното основание на вече приет акт.
- 18 На следващо място, изпращането на преюдициално запитване за преценка на действителността на такъв акт или сезирането на Съда от държави или от частноправни субекти с цел отмяната на този акт, са обикновени възможности, на чието осъществяване Парламентът не може да разчита.
- 19 На последно място, макар че Комисията следва да гарантира зачитането на правомощията на Парламента, тази задача не може да доведе до принуждаването ѝ да следва позицията на Парламента и да подаде жалба за отмяна, която тя счита за неоснователна.
- 20 От изложеното по-горе следва, че съществуването на тези различни правни средства за защита не е достатъчно за гарантиране по сигурен начин, при всякакви обстоятелства, съдебния контрол на акт на Съвета или на Комисията, който пренебрегва правомощията на Парламента.
- 21 Тези правомощия обаче са един от елементите на институционалното равновесие, създадено с Договорите. Всъщност Договорите създават система за разпределяне на правомощията между различните институции на Общността, която възлага на всяка институция собствена мисия в институционалната структура на Общността и в изпълнението на поверените ѝ задачи.
- 22 Спазването на институционалното равновесие предполага, че всяка институция упражнява своите правомощия при зачитане на правомощията

на останалите институции. То изисква също всяко неспазване на това правило, когато е налице такова, да може да бъде санкционирано.

- 23 Съдът, който по силата на Договорите е длъжен да гарантира спазването на правото при тяхното тълкуване и прилагане, трябва също да осигури запазването на институционалното равновесие и следователно осъществяването на съдебен контрол за зачитането на правомощията на Парламента, когато е сезиран за тази цел от последния с подходящо за преследваната от него цел правно средство за защита.
- 24 При изпълнението на тази задача Съдът, безспорно, не може да причисли Парламента към институциите, които могат да подадат жалба на основание член 173 от Договора за ЕИО или член 146 от Договора за ЕОАЕ, без да е необходимо да обосновават наличието на правен интерес.
- 25 Въпреки това Съдът е длъжен да осигури пълно прилагане на разпоредбите на Договорите, отнасящи се до институционалното равновесие, и да гарантира, че както при другите институции, правомощията на Парламента не могат да бъдат засегнати, без последният да разполага с някоя от предвидените от Договорите възможности да обжалва по съдебен ред, която да може да бъде използвана по сигурен и ефективен начин.
- 26 Липсата на разпоредба в договорите, която да предвижда правото на Парламента да подава жалба за отмяна, може да представлява процесуална непълнота, но не може да вземе превес над основополагащия интерес да се запази и да се спазва институционалното равновесие, определено с Договорите за създаване на Европейските общности.
- 27 Следователно е допустимо Парламентът да подаде в Съда жалба за отмяна срещу акт на Съвета или на Комисията, при условие че тази жалба цели само да защити правомощията му и се основава само на правни основания, изведени от нарушаването на тези правомощия. При спазване на това условие предвидените в Договорите правила за жалбите за отмяна, подадени от останалите институции, се прилагат за жалбата за отмяна, подадена от Парламента.
- 28 Сред правомощията, предоставени на Парламента, в случаите, предвидени от Договорите, е участието му в процеса на изготвянето на нормативните актове, по-конкретно участието му в процедурата по сътрудничество, предвидена в Договора за ЕИО.
- 29 В конкретния случай Парламентът твърди, че обжалваният регламент се основава на член 31 от Договора за ЕОАЕ, в който се предвижда само консултацията на Парламента, а е трябвало да се основава на член 100а от Договора за ЕИО, който изисква прилагането на процедурата по сътрудничество с Парламента.

- 30 Парламентът стига до заключението, че изборът на правно основание на обжалвания регламент от Съвета е довел до пренебрегване на неговите правомощия, като го е лишил от възможността, която предоставя процедурата по сътрудничество, да участва по-интензивно и по-активно в изготвянето на акта, отколкото в рамките на процедурата по консултация.
- 31 Тъй като Парламентът се позовава на незачитане на неговите правомощия вследствие на избора на правно основание на обжалвания акт, от всичко изложено по-горе следва, че настоящата жалба е допустима. Следователно направеното от Съвета възражение за недопустимост трябва да се отхвърли и производството да продължи с разглеждане на делото по същество.

По съдебните разноси

- 32 Съдът не следва да се произнася по съдебните разноси.

По изложените съображения

СЪДЪТ

реши:

- 1) Отхвърля направеното от Съвета възражение за недопустимост.**
- 2) Производството ще продължи по същество.**
- 3) Съдът не се произнася по съдебните разноси.**

Due Slyn Kakouris Schockweiler

Zuleeg Mancini Joliet Moitinho de Almeida Rodríguez Iglesias

Постановено в открито съдебно заседание в Люксембург на 22 май 1990 година.

Секретар

Председател

J.-G. Giraud

O. Due